

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

LEADER
Sepra

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

eduko
Kouvolan Ammattiopisto

EKAMI
TEHTÄJEN TEHTÄJÄT

KYMENLAAKSO
Ennakoö

Näkymä –
tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Osallistujat

- 4 Pyhtään nuorisovaltuuston edustajaa
- 2 muuta nuorta, mm. Suomen NuVien puheenjohtaja
- Pari aiheesta innostunutta entistä nuorta (näkemykset, jotka ovat selkeästi vain entisiltä nuorilta tulleita, on merkitty esiin vastauksissa)
- Vetäjinä Näkymä-hankkeesta Sari Leppänen Ekamilta ja Irina Kujanpää Xamkilta
- Työpajan tilaajaa, Leader Sepraa edusti Heidi Hansén

Kuva: Heidi Hansen

Työpajassa toteutetut tehtävät

1. Kuinka positiivisesti suhtaudun tulevaisuuteen
2. Aikajana: mitä on tapahtunut viimeisen 20 vuoden aikana
3. Tärkeimmät tähän päivään vaikuttaneet tapahtumat
4. Kymenlaakso 2030: mahdollisuuksia, uhkia ja mitä voimme tehdä
5. Pyhtää: Unelmamme vuodesta 2030
6. Miten voimme vaikuttaa tulevaisuuteen

1. Kuinka positiivisesti suhtaudun tulevaisuuteen

Tehtävänanto: Siirtykää kuvitteelliselle janalle sen mukaan, kuinka positiivisesti tai negatiivisesti suhtaudutte tulevaisuuteen.

Huomioita: Lähes kaikki siirtyivät keskivälistä enemmän tai vähemmän positiivisen tulevaisuusnäkemysten puolelle ja vain yksi meni toiseen päähän, jossa tulevaisuus näyttäytyy lähinnä negatiivisena. Keskusteltaessa aiheesta ne, joilla tuntui olevan jo ajatuksia siitä, mihin suuntaan oma elämä on menossa (esimerkiksi tulevaisuuden ammatti), suhtautuivat tulevaisuuteen positiivisimmin. Negatiivisin näkökulma perustui siihen, ettei päättäjien puolelta edelleenkään ole tehty riittävästi tulevaisuutemme suhteen (erityisesti luonto ja ilmasto), eikä muutosta ole näkyvissä riittävän nopeasti.

Luottamus tulevaisuuteen vaatii positiivisia näköaloja tulevaisuuteen

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Mitä paremmin osallistujalle oli selvää, mihin suuntaan haluaa omaa elämänsä viedä, sitä positiivisemmin hän suhtautui tulevaisuuteen.

Huolta tulevaisuuden suunnasta aiheutti eniten se, etteivät päättäjät ole tehneet vielä riittävästi toimia varmistukseksi, että nuorilla on elinkelpoinen ympäristö ja hyvinvointia myös tulevaisuudessa.

maaseuturahasto

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Kouvola Ammattiopisto

TERVILÖIDEN TERIJÄT

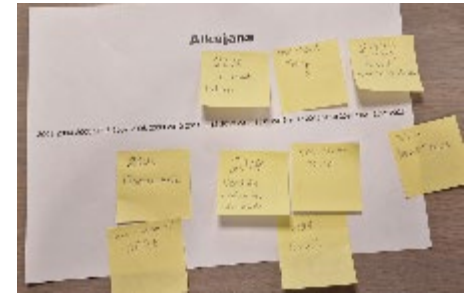
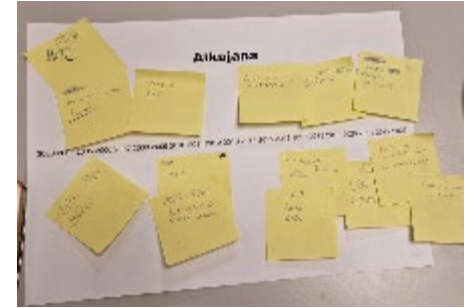
Näkymä –

tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

2. Aikajana: mitä on tapahtunut viimeisen 20 vuoden aikana

Tehtävänanto: Lisätkää aikajanalalle suurin piirtein oikeille kohdille, mitä kaikkea on viimeisen 20 vuoden aikana tapahtunut. Aiheet voivat olla mitä tahansa, suuria ja pieniä. Ensimmäisenä voi laittaa lapun oman syntymän kohtaan ja miettiä sen jälkeen, mikä kaikkea oman elämän aikana on tapahtunut. Työskentely toteutettiin kahdessa ryhmässä.

Huomioita: Nuoret nostivat aikajanalalle esiin oman elämänsä aihealueiden lisäksi melko suuria, maailmaa mullistaneita tapahtumia. Arkipäiväisempiä, esimerkiksi omaan lähihistoriaan tai paikkakunnalle liittyviä muutoksia ei kuitenkaan noussut tehtävään käytetyssä ajassa esiin.

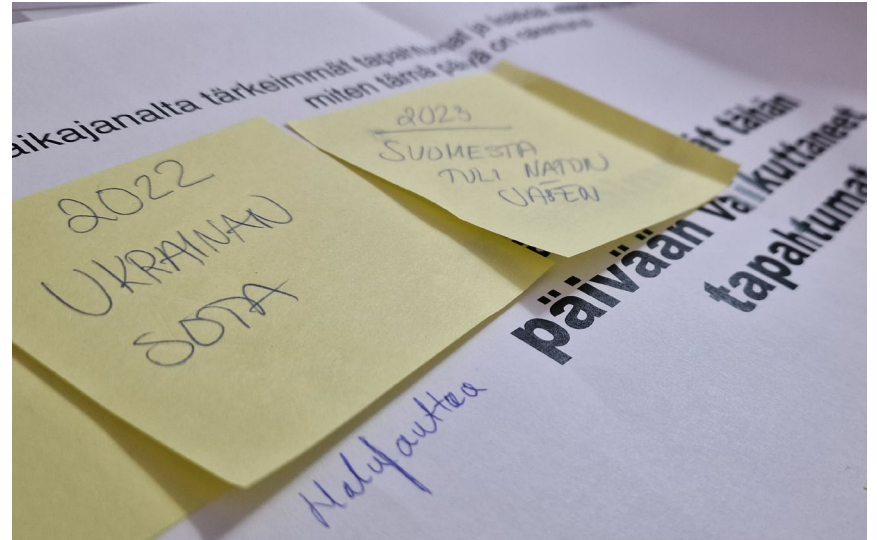

3. Tärkeimmät tähän päivään vaikuttaneet tapahtumat

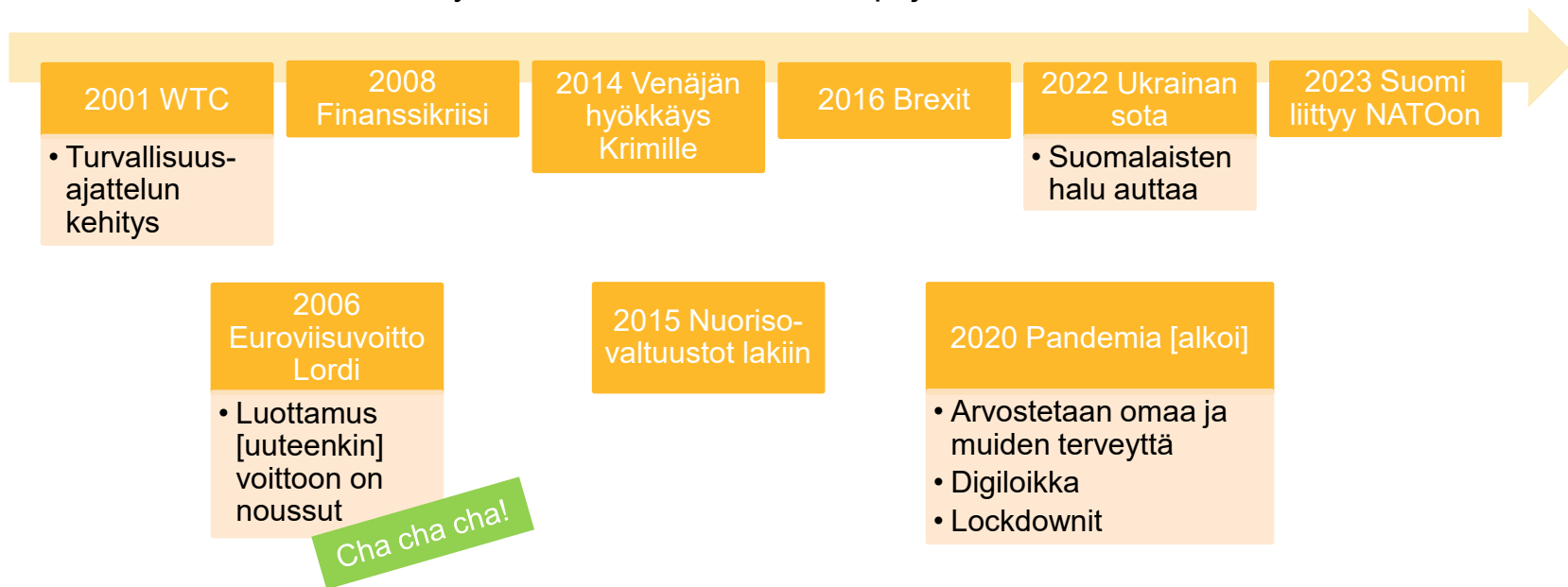
Tehtävänanto: Siirtäkää aikajanalta tärkeimmät tapahtumat toiselle paperille ja lisätkää, miten ne ovat vaikuttaneet siihen, miten tämä päivä on rakentunut. Työskentely toteutettiin kahdessa ryhmässä.

Huomioita: Tehtävässä tunnistettiin tehtävänannon lisäksi hämmästyttävän hyvin eri tapahtumien vaikutuskulkuja ja jatkumoit.

Tähän päivään vaikuttaneita tapahtumia ja niiden vaikutuksia

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

4. Kymenlaakso 2030: mahdollisuuksia, uhkia ja mitä voimme tehdä

Kuva: Heidi Hansen

Tehtävänanto: Käykää läpi viiden teeman mukaan, millaisia erilaisia tulevaisuuskuvia vuoden 2022 Kymenlaakson tulevaisuusverstaan tuloksena on saatu. Pohtikaa ja kirjatkaa ylös kyseiseen teemaan liittyviä tulevaisuuden mukanaan tuomia mahdollisuuksia, mahdollisia haasteita ja uhkia sekä toimia, joilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkien toteutumista. Työskentely toteutettiin kolmessa ryhmässä.

Huomioita: Tehtävä toi varmasti osalle eteen aiheita, joita ei normaalisti tule edes ajateltua. Toisaalta se saattoi samalla hieman avata sitä, kuinka monesta näkökulmasta tulevaisuutta voi tarkastella.

Digitalisaation eteneminen avaa uudenlaisia mahdollisuuksia. Osalle asukkaista digitalisaatio kuitenkin tuo haasteita. **Onko kaikilla pääsy palveluihin ja riittävät digitaidot?**

Valeutisten ja kybervaikuttamisen määrä on kasvusuunnassa. **Tekoälyn** avulla luotuja kuvia tai videoita on vaikea enää erottaa aidoista. **Digiturvallisuuteen on panostettava yhä enemmän.**

Turvallisuus ja digitalisaatio

Digitalisaation alati etenevän kehityksen myötä myös **jatkuvan oppimisen merkitys kasvaa.**

Koronan tapaiset pandemiat ovat uhka myös tulevaisuudessa. **Mitä toimia terveysturvallisuus vaatii?**

Maanpuolustustahdon nousu on selkeästi nähtävissä. **Perinteisten arvojen** nousu pintaan voi nostaa arvojärjestyksessä ylöspäin myös perhekeskeisyyttä. Muuttuneessa tilanteessa käytetään aiempaa aikaa omien arvojen ja elämäntapojen pohdiskeluun: **mikä on oikeasti tärkeää?**

Sota Euroopassa on nostanut turvallisuusajattelun pintaan. Kansalaisia on kehoitettu pitämään yllä 72 tunnin kotivaraa.

Varautumisajattelu koskee kotitalouksien lisäksi myös yhteiskuntaa ja yrityksiä.

Kymenlaakson **geopoliittinen asema on muuttunut** Ukrainan kriisin ja Naton myötä. Kymenlaaksolla varuskuntamaakuntana tilanne nostaa esiin niin uhkia kuin mahdollisuuksiakin. **Tuleeko alueestamme Suomen Nato-keskittymä?**

Turvallisuus ja digitalisaatio

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Suomen turvallisuus paranee NATO-jäsenyyden myötä
- Lisää työpaikkoja

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Pandemiat voivat uusiutua ja uhata elämää ja maailmanrauhaa

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Ajatellaan enemmän myös pieniriskisiä uhkakuvia ja otetaan ne huomioon

Yrityksille paikkariippumaton työ tuo entistä paremmat mahdollisuudet **työvoiman saatavuuteen alueen ulkopuolelta**. Työvoiman houkuttelu ja osaamisen pitäminen ja lisääminen alueella on tärkeää. **Tuoko paikkariippumattomuuden lisääntyminen Kymenlaaksolle uusia asukkaita?**

Maaseutuasumisessa yhteisöllisyyden kokeminen ja lähipalveluiden turvaaminen ovat keskeisiä vetovoimatekijöitä. **Elävä maaseutu tuo myös huoltovarmuutta.**

Etäopiskelu avaa alueen oppilaitoksille mahdollisuudet saada opiskelijoita ympäri Suomen – tai maailman, kun opiskella voi kotoa etäyhteydellä.

Muuttavatko nuoret tulevaisuudessa harvemmin opiskelemaan muualle?

Työ, arki ja toimeentulo

Asuinpaikkavalinnoissa **hyvinvointi ja omien juurien arvostus** voivat olla nousevia teemoja. **Tehokkaasti työsken- telyn kannalta tarvitaan hyviä tietoliikenneyhteyksiä.**

Osaajapulan myötä monella alalla **työntekijästä on tullut se, jolla on valta valita**, missä työskentelee, kenen kanssa ja kuinka paljon. Toisaalta taloudellinen epävakaus ruokkii määräaikaisten työsuhteiden määrää entisestään samalla, kun alustatalous, mikrotyö ja muut uudistavat työelämää. **Pysyykö yhteiskunta perässä, kun työn tekemisen tavat monimuotoistuvat?**

Työ, arki ja toimeentulo

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Paikkariippumattomuus tuo asukkaita kaupungeista Kymenlaakson kaltaiselle alueelle

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Parempien tietoliikenneyhteyksien puute taajamien ulkopuolella

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Lainsäädäntö vastaamaan tulevaisuuden työelämää
- Muutetaan työntekemisen tapoja
- Tehdään töitä tehtävien, ei vain tuntien mukaan
- Lyhyemmät työviikot

Vihreät arvot korostuvat ja talousjärjestelmä muuttuu. Toimintatapojen muutosta vauhdittavat aiempaa vahvemmin kuluttajat, mutta myös lakien, säädösten ja verotuksen **muutoksia kohti vihreää siirtymää tullaan näkemään.**

Pienydinvoimaloiden tuleamisen uskotaan ratkaisevan suurten voimaloiden ongelmia. Tuuli- ja aurinkovoiman käyttö lisääntyy ja vetyteollisuuteen uskotaan vahvasti.

Ratkaisemmeko energiahasteet vai joudummeko elämään tulevaisuudessa niukemmin?

Ympäristö ja energia

Ilmaston lämpenemisen lisäksi on huomioitava myös muita näkökulmia, kuten **luonnon monimuotoisuus ja merten saastuminen.** Mm. raaka-aineiden louhinnan ja tehotuotannon ympäristövaikutuksia on ymmärrettävä paremmin ja ylipäätään **elinkaariajattelu** nousee entistä vahvemmin tietoisuuteemme. Tarvitsemme osaamista tutkia ja muuttaa nykyisiä toimintamalleja kestävämmiksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä sen myötä asetetut pakotteet ovat nopeuttaneet ja korostaneet **tarvetta energiaomavaraisuuteen ja fossiilisista polttoaineista luopumiseen.**

Kymenlaaksossa panostuksia on tehty erityisesti **akkuteollisuuden** suuntaan. Uusia osajia tarvitaan, mutta **ympäristövaikutuksien merkitystä ei myöskään tule unohtaa.**

Ympäristö ja energia

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Suomesta vihreän energian suurvalta
  - Investoinnit ja työpaikat
- Kierrätys kunniaan

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Ilmastonmuutos, luontokato
- Riippuvaisuus suurvalloista (Venäjä, Kiina, USA)
- Tehdas- tai ydinvoimalaonnettomuudet, jätteenonnettomuudet (Kotka-Hamina satama)

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Energiamuutos
- Kulutustottumusten muuttaminen
  - Kierrätys, kirpputori, ostan vain mitä tarvitsen, en jätä ruokaa lautaselle

Älylaitteiden ja hyvinvoinnin mittareiden käyttäminen on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana rajusti. Mittareilla kerätyn datan avulla pyritään optimoimaan omaa hyvinvointia ja suorituskykyä. Hyvinvointidatan keräämiseen eri alustoille liittyy myös **uhkakuvia**; oma data voi päätyä ei-toivottuihin käsiin.

Pyöräilyn suosio on lisääntynyt paikasta toiseen liikkumisen tapana (työmatkat, kaupunkipyörät yms.), urheilumuotona, matkailumuotona ja jopa elämäntapana. Sähköavusteisten pyörien myynti on lisääntynyt.

Hyvinvointi

Pystyisivätkö digitaaliset itseseurantalaitteet kuitenkin **ennaltaehkäisemään sairauksia** ilmoittamalla käyttäjälleen etukäteen lähestyvistä kakkostyypin diabeteksestä tai muusta sairaudesta?

Uudet viljelymenetelmät ja -kasvit sekä ylipäätään kasvispainotteisuus tarvitsevat uudenlaista osaamista sekä alkutuotantoon että jalostukseen, innovaatio-osaamista ja kaupallistamista unohtamatta.

Vastakkainasettelu luomun, perinteisen viljelyn ja esimerkiksi GMO-muuntelun välillä jatkuu ja herättäneenä varmasti tulevaisuudessa entistä enemmän mielipiteitä.

Digitaalisuuden lisääntyminen eri elämänalueille tulee osalla johtamaan passivoitumiseen, osalla se taas parantaa hyvinvoinnin kulmakivien tasapainoa elämässä.

Hyvinvointi

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Digitalisaatio
- Mielenterveyspalvelut.
- Enemmän tietoa, kuinka tulevien pandemioiden kanssa pärjätään
- Googlen palvelutehtaan kehitys tuo lisää työpaikkoja
- Leikkausrobotit mahdollistavat ohjauksen etänä

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Digitalisaatio (henkilökohtainen data)
- Digitalisaatio voi olla terveysuhka
- Ei internetiä → streakit katkeaa → oman elämän romahdus
- Hyvinvointi = digitalisaatio.
  - Kaikilla ei ole mahdollisuutta omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen
- Joudutaanko leikkaukset tekemään etänä

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Virussuoja ja käyttäjäturvallisuuden parantaminen
- Rajoittaa somen / älypuhelimien käyttöä
- Huolehtii omasta puhelimesta ja yhteyksistä
- Lainsäädännön kehitys
- Kansalaisadressit

Väestömme Kymenlaaksossa vanhenee vauhdilla. **Saako yhteiskuntamme pidettyä kaikista huolen?** Millaisia valintoja täytyy tehdä, jos resurssit eivät riitä?

Etäpalvelut, naapuriapu ja vapaa-ehtoisapu voivat auttaa perusterveydenhuollon rinnalla, mutta eivät ratkaise koko ongelmaa. Digiosaaminen kasvaa, mutta yhtä helposti kasvaa **digisyrjäytyminenkin**.

Terveystenhoito on tällä hetkellä jakautunut julkiseen, yksityiseen, työterveyteen ja opiskelijaterveydenhuoltoon. Ovatko palvelut **tasavertaisesti** kaikkien saatavilla? Saammeko tulevaisuudessakin tarjottua **riittäviä palveluita kaikille?**

Yhteiskunta ja palvelut

Verkon ja digialustojen tuella laajenevat markkina- mahdollisuudet saavat **pienemmätkin yritykset kansainvälistymään**. Kv-osaamiselle tulee olemaan tarvetta.

Verkostojen ja järjestöjen **yhteiskunnallinen rooli** muuttuu. Nuorisovaltuustot, vanhusneuvostot ja muut toimivat tärkeinä kanavina päättäjien ja asukkaiden välissä tiedon ja tarpeiden välittämisessä.

Väkirakenteen muutoksen takia **maahanmuutolle tulee olemaan selkeä tarve**. Tämän sekä todennäköisesti lisääntyvien pakolaismäärien myötä monikulttuurisuus tulee lisääntymään.

Työpaikoilla monimuotoisuuden lisääminen helpottaa työvoimapulaa, mutta ovatko kymenlaaksolaiset yritykset ja työyhteisöt **valmiita kohtaamaan kansainvälisiä osaajia?**

Yhteiskunta ja palvelut

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Uusia matalan kynnyksen harrastuksia
- Vapaaehtoistyö kunniaan

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Digisyrjäytyminen sellaisilla, joilla ei mahdollista käyttää IT-laitteita

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Syrjäseuduilla mahdollisuus päästä terveydenhuoltoon edes parina päivänä viikossa lähelle (kiireettömästi)
- Lisäyksiä entisiltä nuorilta vaikutusmahdollisuuksiin:
  - Kunnan palvelustrategia: Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen ja näihin osallistuminen.
  - Päätäjien ja kuntalaisten yhteinen aivoriihi tai muu vastaava.
  - Hankerahan hyödyntäminen.
  - Tuki palveluiden käyttöön

Nuorten koottuja tulevaisuusnäkömystyksiä

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Suomen turvallisuus paranee NATO-jäsenyyden myötä
- Lisää työpaikkoja
- Paikkariippumattomuus tuo asukkaita kaupungeista Kymenlaakson kaltaiselle alueelle
- Suomesta vihreän energian suurvalta
  - Investoinnit ja työpaikat
- Kierrätys kunniaan
- Digitalisaatio
- Mielenberveyspalvelut.
- Enemmän tietoa, kuinka tulevien pandemioiden kanssa pärjätään
- Googlen palvelutehtaan kehitys tuo lisää työpaikkoja
- Leikkausrobotit mahdollistavat ohjauksen etänä
- Uusia matalan kynnyksen harrastuksia
- Vapaaehtoistyö kunniaan

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Pandemiat voivat uusiutua ja uhata elämää ja maailmanrauhaa
- Parempien tietoliikenneyhteyksien puute taajamien ulkopuolella
- Ilmastonmuutos, luontokato
- Riippuvaisuus suurvalloista (Venäjä, Kiina, USA)
- Tehdas- tai ydinvoimalaonnettomuudet, jäteonnettomuudet (Kotka-Hamina satama)
- Digitalisaatio (henkilökohtainen data)
- Digitalisaatio voi olla terveysuhka
- Ei internetiä → streakit katkeaa → oman elämän romahdus
- Hyvinvointi = digitalisaatio.
  - Kaikilla ei ole mahdollisuutta omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen
- Joudutaanko leikkaukset tekemään etänä
- Digisyrjäytyminen sellaisilla, joilla ei mahdollista käyttää IT-laitteita

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Ajatellaan enemmän myös pieniriskisiä uhkakuvia ja otetaan ne huomioon
- Lainsäädäntö vastaamaan tulevaisuuden työelämää
- Muutetaan työntekemisen tapoja
- Tehdään töitä tehtävien, ei vain tuntien mukaan
- Lyhyemmät työviikot
- Energiamuutos
- Kulutustottumusten muuttaminen
  - Kierrätys, kirpputori, ostan vain mitä tarvitsen, en jätä ruokaa lautaselle
- Virussuoja ja käyttäjäturvallisuuden parantaminen
- Rajoittaa somen / älypuhelimien käyttöä
- Huolehtii omasta puhelimesta ja yhteyksistä
- Lainsäädännön kehitys
- Kansalaisadressit
- Syrjäseuduilla mahdollisuus päästä terveydenhuoltoon edes parina päivänä viikossa lähelle (kiireettömästi)
- Lisäyksiä entisiltä nuorilta vaikutusmahdollisuuksiin:
  - Kunnan palvelustrategia: Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen ja näihin osallistuminen.
  - Päätäjien ja kuntalaisten yhteinen aivoriipi tai muu vastaava
  - Hankerahan hyödyntäminen.
  - Tuki palveluiden käyttöön

5. Pyhtää: Unelmamme vuodesta 2030

Tehtävänanto: Kertokaa ajatuksianne siitä, mitä toivotte vuoden 2030 olevan ja millaista toivotte Pyhtäällä vuonna 2030 olevan.

Huomioita: Vastauksissa korostuivat luonto ja yhteydet, kaverit ja harrastukset, sekä myös palveluiden säilyminen. Suurin osa asioista tuli esiin niin, että se, mitä Pyhtäällä nyt jo on, halutaan säilyttää (esim. luonnonläheisyys, hyvät, nopeat palvelut). Vapaa-ajan aktiviteetteja voi aina olla lisää, mutta erityisesti bussiyhteyksien paraneminen oli tärkeää. Toisaalta myös pyörällä pääsee vaikka Kotkaan asti, joten hyvät pyöräreitit olivat nuorten liikkumisen näkökulmasta myös tärkeitä.

Unelmamme Pyhtästä 2030

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Paljon vapaa-ajan
aktiiviteetteja

Varkkarit -
varhaisnuorten
kerho säilyy

Paremmat
bussiyhteydet

- Kotka, Hirvikoski, pk-seutu, Kymenlaakso

Hyvät pyöräreitit

Puhdas vesi,
uimapaikkoja

Luonnonläheisyys
pysyy, helppo
mennä luontoon

Puhdas luonto

Terveyspalvelut
nopeita ja
saatavilla: apua saa
nopeasti

Pyhtää, pysyy
itsenäisenä ja
elinvoimaisena (t.
entinen nuori)

6. Miten voimme vaikuttaa tulevaisuuteen

Tehtävänanto: Kertokaa ajatuksianne siitä, millaisin keinoin voitte nyt tai tulevaisuudessa vaikuttaa siihen, mihin suuntaan tulevaisuus kulkee.

Huomioita: Keskustelussa nousi hyvin esiin, että vaikutusmahdollisuuksia nuorilla on jo nyt. Jos haluaa vaikuttaa, pitää vain itse olla aktiivinen ja osallistua moneen. Toisaalta jokaisen kohdalla omat elämänvalinnat, kuten se, mitä alaa lähtee opiskelemaan tai missä työskentelee, ovat jo tapoja vaikuttaa tulevaisuuteen: jokaisella työllä on omanlaisensa vaikutus maailmaan. Jokainen vaikuttaa vähintään sillä, millaisista asioista oma arki koostuu.

Kuva: Heidi Hansen

Näkymä –

tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Miten voimme vaikuttaa tulevaisuuteen

Pyhtään nuorten tulevaisuuspaaja 12.4.2023

Ollaan aktiivisia, ei
väliä missä, kunhan
ollaan aktiivisia

Ollaan positiivisia

Kerrotaan
ideoistamme

Tehdään ehdotuksia
kunnan päättäjille

Kerrotaan muillekin
vaikutus-
mahdollisuuksista

Opiskelu- ja työt

- Jokainen vaikuttaa työllään tulevaisuuteen
- Työpaikan sisällä vaikuttaminen
- Voi tehdä vaikka tutkimusta

Valitaan (opinnot ja
työt) omien
mielenkiintojen
mukaan → onnellinen
arki → hyvinvointi